

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»

Чонишини директор оид ба корҳои илмӣ
ва таълими Институти таърих,
бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба
номи А. Дониши АМИТ
д.и.т.

Иброҳимов М.Ф.

4.03. 2025

ХУЛОСАИ

шуъбаи таърихи қадим, асрҳои миёна ва нави Институти таърих,
бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи А. Дониши АМИТ

Диссертатсияи доктории Муродзода Аҳмадхон Амроҳон дар мавзӯи “Таърихнигории таърихи Мовароуннахру Хуросони нимаи дуюми асри XIV ва асри XV” ҷиҳати дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои таърих аз рӯйи ихтисоси 07.00.09-Таърихнигорӣ, маъхазшиносӣ ва методҳои таҳқиқоти таърихӣ бо қарори Шурои олимони Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни таҳти № 4/11.2 аз 24 апрели соли 2013 тасдиқ гардида, дар шуъбаи таърихи қадим, асрҳои миёна ва нави Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи А. Дониши АМИТ омода шудааст.

Диссертатсия дар ҷаласаи шуъбаи таърихи қадим, асрҳои миёна ва нави Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи А. Дониши АМИТ 4 марти соли 2025 (протоколи № 3) муҳокима гардида, ба он баҳои мусбӣ дода шуд.

Дар давраи оmodасозии диссертатсия Муродзода Аҳмадхон Амроҳон ҳамчун дотсенти кафедраи таърихи халқи тоҷики ДДБ ба номи Н. Хусрав фаъолият мекард.

Муродзода Аҳмадхон Амроҳон соли 1992 факултети таърихи Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айниро бо ихтисоси муаллими таърих ва ҷамъиятшиносӣ хатм намудааст.

Мушовири илмӣ-доктори илмҳои таърих, профессор, узви вобастаи АМИТ, сарҳодими илми шӯъбаи таърихи қадим, асрҳои миёна ва нави Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи А.Дониши АМИТ Ҳ. Пирумшоев мебошад.

Диссертатсияи Муродзода Аҳмадхон дар мавзӯи “Таърихнигории таърихи Мовароуннаҳру Хуросони нимаи дуҷуми асри XIV ва асри XV” дар ҷаласаи васеи шӯъбаи таърихи қадим, асрҳои миёна ва нави Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи А. Дониши АМИТ баррасӣ гардида, дар муҳокимаи он аз шӯъбаи таърихи қадим, асрҳои миёна ва нави Институт доктори илмҳои таърих, профессор Ҳ. Камол, доктори илмҳои таърих, профессор Ҳ. Пирумшоев, доктори илмҳои таърих, профессор А. Саидов, доктори илмҳои таърих Н. Хоҷаева, н.и.т., Сафарзода Н., н.и.т. Мирзоев Ш.Ҷ., корманди хурди илмӣ С. Амиршоев, лаборантони шӯъба Қ.Сафаров, Ҳ. Нуруллозода, М.Тоҷиева ва аз кафедраи таърихнигории Донишгоҳи миллии Тоҷикистон доктори илмҳои таърих Т.Ғуломов, аз кафедраи таърихи дунёи қадим, асрҳои миёна ва бостоншиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон н.и.т. С.Асоев ва аз кафедраи таърихи халқи тоҷики донишгоҳи зикршуда н.и.т. Шарифзода Ҷ. иштирок ва баромад намуданд.

Дар рафти муҳокимаи диссертатсия хулосаи зерин қабул карда шуд:

Диссертатсияи Муродзода Аҳмадхон Амроҳон нахустин таҳқиқоти муфассал роҷеъ ба “Таърихнигории таърихи Мовароуннаҳру Хуросони нимаи дуҷуми асри XIV ва асри XV” ба шумор рафта, мавзӯ аз ҷониби муаллиф бо фарогирии сарчашмаҳо, натиҷаҳои таҳқиқоти илмии ҳуди диссертант ва таҳқиқоти олимони ватанию хориҷӣ мавриди таҳлилу баррасӣ қарор гирифтааст. Дар диссертатсия мақсад ва вазифаҳои илмӣ пурра иҷро гардида, пешниҳод ва хулосаҳои муаллиф асоснок шудаанд.

Дар натиҷаи муҳокимаи диссертатсияи Муродзода Аҳмадхон Амрохон чунин хулосаҳо гирифта шуданд:

Мубрамии мавзӯ. Барои омӯзиши дақиқ, фарох ва ҳолисонаи таърихи халқи тоҷик ва дигар халқҳои соқини Осиёи Миёна дар даврони истиқлолият имконияти зиёд ба вучуд омад. Дар мадди аввали ин имкониятҳо барои пажӯҳишгарон дастрасии осори хаттии асри миёна мебошад, ки дорои иттилооти зиёде роҷеъ ба таърихи сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангии халқҳои минтақа мебошанд. Дар баробари ин пешрӯи муҳаққиқ чун вазифаи муҳим таҳлили ҳолисонаи воқеа ва ҳодисаҳои таърихӣ, кашфи сабабҳо ва натиҷагирӣ аз таҳаввулотҳои таърихӣ ин давр қарор мегиранд. Дигар аз вазифаҳои аввалиндараҷаи илми таърихи ватанӣ дар марҳилаи ҳозира омӯзиши бунёдии таърихи пайдоиши давлатҳо дар қаламрави Осиёи Марказӣ дар асри миёна мебошад, ки бешубҳа, ба ҳалли бисёр масъалаҳои баҳсталаби таърихӣ, ки имрӯзҳо гоҳу гузоре доман мезанад, мусоидат мекунад.

Нимаи дуюми асри XIV вазъи сиёсӣ, иқтисодию иҷтимоӣ дар қаламрави Мовароуннаҳру Хуросон дар ҳолати бухронӣ қарор дошт. Дар ҳар вилояте аз ин сарзаминҳо давлату ҳокимиятҳои зиёди мустақилу нима-мустақиле ба вучуд омаданд. Аз ҷумла, дар Мовароуннаҳр баъд аз солҳои 50-уми асри XIV сарзамини зери ҳокимияти чағатоӣён пора-пора гардида, ба бештар аз 30 мулки ҷудогона тақсим шуд. Онҳо на танҳо байни якдигар ҳамеша дар ҳолати ҷангу ҷидол қарор доштанд, балки аз дохил низ миёни мансабдорони онҳо барои ба даст овардани ҳукумат муборизаҳо мерафт. Бо истифода аз ин вазъият Темур дар уфукҳои сиёсии Мовароуннаҳр падида меояд ва баъд аз паймудани фарозу нишебҳои мубориза барои қудрат, соли 1370 ҳокимиятро дар Мовароуннаҳр ба даст меорад ва ворисону ӯ дар қаламрави Мовароуннаҳру Хуросон то соли 1506 ҳукумат мекунад.

Таърихи сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангии нимаи дуюми асри XIV ва асри XV-и Мовароуннаҳру Хуросон аз дерзамон мавриди пажӯҳиши олимони ватанию хориҷӣ қарор гирифта, он бо паймонаҳои

мухталиф дар асарҳои илмӣ ин донишмандон тасвири худро ёфтааст. Аммо баррасии таърихнигорӣ ё нақди осори илмӣ, ки дар онҳо масоили ба ҳокимият расидани Темур дар Мовароуннаҳр, забткориҳои ӯ, ҳукумати ворисони Темур дар Мовароуннаҳру Хуросон ва муборизаҳои истиқлолхоҳонаи мардуми Хуросону Мовароуннаҳр дар нимаи дуюми асри XIV ва асри XV инъикос ёфтаанд, то кунун сурат напазируфтааст.

Мубрам будани равиши таърихнигорӣ дар баррасии масоили таърихӣ ин давр барои муайян намудани дараҷаи баёни ҳақиқат дар осори илмӣ, қорбурди дурусти усули илмӣ-таҷрибӣ дар тафсири руҳдодҳои он замон аз афзалиятҳост, ки дар ин диссертатсия ба он таваҷҷуҳ шудааст.

Услуби таърихнигорӣ дар ҳаллу фасли масоили таърихӣ фавақуззир боз аз он ҷиҳат мубрам ба назар мерасад, ки метавон тафсириҳои гоҳе бо ҳам мутаноқизи руҳдодҳои нимаи дуюми асри XIV ва асри XV-и Мовароуннаҳру Хуросонро дар осори пажухандагон муайян намуд ва ба натиҷагирӣ илмӣ мушарраф шуд.

Ҳамчунин зарурати таҳқиқи баррасии осори илмӣ ба ин мавзӯ бахшидашуда боз дар он дида мешавад, ки дар ин авохир таърихи нимаи дуюми асри XIV ва асри XV-и Мовароуннаҳру Хуросон аз ҷониби иддае аз муаррихон бо таҳриф тасвир шуда, масъалаҳои таърихи ин даври Осиёи Миёна ғайри мунсифона ва ғайриилмӣ баён мешаванд.

Мубрам будани таҳқиқоти мазкур ҳамчунин бо муайян кардани нақши муаррихони ватанӣ ва хориҷӣ дар баёни воқеъбинонаи рӯйдодҳои таърихӣ Мовароуннаҳру Хуросон дар солҳои 40-уми асри XIV ва асри XV, мушаххас намудани дараҷаи тасвири авзои сиёсӣ, иқтисодӣ ва фарҳангии Мовароуннаҳру Хуросони ин давр дар осори муаррихони ватанӣ ва хориҷӣ низ ифода меёбад.

Мақсади таҳқиқ. Мақсади таҳқиқи мавзӯи таърихнигорӣ вазъи сиёсӣ нимаи дуюми асри XIV, таърихи ба сари қудрат омадани Темур лашкаркашиҳои Темур ва Темуриён ба Мовароуннаҳру Хуросон дар

нимаи дувуми асри XIV ва асри XV, таҳқиқи оқибатҳои лашкаркашиҳо, омилҳои аз байн рафтани давлати Темуриён дар Мовароуннаҳру Хуросон, саҳми тоҷикон дар рушду нумуи илму фарҳанги ин давраи таърихӣ нишон дода мешавад.

Вазифаҳои таҳқиқ. Қиҳати расидан ба мақсади ниҳой дар диссертатсия ҳалли вазифаҳои зерин дар назар дошта шудааст:

-мавриди таҳқиқ қарор додани авзои сиёсӣ, иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва фарҳангӣ дар асоси таҳлили сарчашмаҳои таърихӣ ва осори илмӣ;

-шарҳи заминаҳо ва оқибатҳои шӯриши сарбадорони Самарканд дар асоси сарчашмаҳои таърихӣ;

-мавриди таҳқиқ қарор додани авзои сиёсии минтақа то ба сари қудрат омадани Темур;

-паҷуҳиши авзои сиёсии Мовароуннаҳру Хуросон дар замони ҳукумати Темур;

-муайян намудани қаламрави забткориҳои Темур ва Темуриён дар асоси сарчашмаҳои таърихӣ;

- муайян намудани сабабу омилҳои сар задани ошӯбҳои мардумӣ дар Мовароуннаҳру Хуросон;

-таҳлилу баррасии оқибатҳои харобиовар дар Мовароуннаҳру Хуросон дар аҳди ҳукумати Темуриён бо таъриқи ба ахбори сарчашмаҳои боэътимоди таърихӣ;

-муайян кардани омилҳои аз байн рафтани давлати тоҷикони Куртҳои Ҷирот бо дарназардошти ба инобат гирифтани таҳқиқотҳои олимони ватанию хориҷӣ;

-муайян кардани наъби андозҳо ва воситаҳои ситонидани онҳо дар асоси таҳлили сарчашмаҳои таърихӣ;

-муайян намудани сабабҳо, омилҳо ва оқибатҳои аз байн рафтани давлати Темуриён.

Навгониҳои илмӣ таҳқиқ. Навгониҳои таҳқиқ дар он зоҳир мешавад, ки бори нахуст дар илми таърихнигорӣ ва манбаъшиносӣ вазъи сиёсӣ,

ичтимоӣ, иқтисодӣ ва фарҳангию адабии Мовароуннаҳру Хуросони нимаи дуюми асри XIV ва асри XV ба таври густурда ва монографӣ таҳқиқ мешавад. Дар замина, нахустин бор дар илми таърихнигории тоҷик лашкаркашиҳои Темур ва Темуриён, қатли ом, бунёди қалламанораҳо, вайрону валангор сохтани шаҳрҳо, қалъаҳо, ситонидани андозҳои тақрорӣ, ки боиси ноором ва қаҳтию гуруснагии сокинони Мовароуннаҳру Хуросон ва ошӯбҳои мардумӣ дар ин сарзамин гардидаанд, мавриди таҳлилу баррасӣ сураат мегирад.

Бо таҳлили сарчашмаву осори муҳаққиқони ватанию хориҷӣ навгонҳои илмии рисола дар самти таърихнигории вазъи сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангии Мовароуннаҳру Хуросони нимаи дуюми асри XIV ва асри XV дар нуктаҳои зерин зоҳир мегардад:

-бар асоси таҳлил ва баррасӣ маълумоти сарчашмаҳои хаттӣ ва натиҷаҳои илмии муҳаққиқони ватанию хориҷӣ бори нахуст мавзӯи таърихнигории рӯйдодҳои таърихии Мовароуннаҳру Хуросони нимаи дуюми асри XIV ва асри XV ба таври воқеъбинона мавриди пажӯҳиш қарор дода шудааст;

-рафти шӯриши сарбадорони Самарқанд ва оқибатҳои он дар асоси маълумоти сарчашмаҳои хаттӣ-таърихӣ мавриди таҳқиқ қарор гирифтааст;

-вазъи сиёсии Мовароуннаҳру Хуросон то ба сари қудрат омадани Темур таҳқиқ ва муайян шудааст;

-раванди лашкаркашиҳои Темур ба Хуросон дар асоси маълумоти сарчашмаҳои хаттӣ-таърихӣ тавсиф ва мушаххас гардидааст;

-оқибатҳои лашкаркашиҳои Темур ва Темуриён ба Мовароуннаҳру Хуросон ба таври фарогир мавриди таҳқиқ қарор гирифтааст;

-дар асоси маълумоти сарчашмаҳои таърихӣ исёну ошӯбҳои мардумони Мовароуннаҳру Хуросон бар зидди Темуриён мавриди таҳқиқ қарор гирифтааст;

- вазъи кишоварзии Мовароуннаҳру Хуросон бо истифода аз манбаъ ва сарчашмаҳои таърихӣ таҳқиқ ва муайян гардидааст;

- вазъи илму фарҳанги Ҳирот дар асоси сарчашмаҳои таърихӣ ба таври фарогир мавриди таҳқиқ қарор гирифтааст;

- маълумоти васеи сарчашмаҳои ҳатгӣ-таърихии асрҳои XIV-XV-и форсию арабӣ мавриди омӯзиш ва истифода қарор дода шудааст;

-дар асоси таҳлилу баррасии маълумоти сарчашмаҳо ва осори муҳаққиқони муосир имконият фароҳам шуд, ки дар самти таҳқиқи таърихи вазъи сиёсӣ, иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва фарҳангии Мовароуннаҳру Хуросони нимаи дуюми XIV ва асри XV ахбори возеҳу равшан пайдо гардад.

Аҳамияти назариявӣ ва илмию амалии таҳқиқот ба таҳқиқи масъалаи муҳимми рафти забткориҳои Темуриён ва муборизаҳои мардуми Мовароуннаҳру Хуросон дар асоси маълумоти манбаҳои таърихии давраи таҳқиқ ба забони форсию арабӣ, осори ҷуғрофӣ-таърихии сайёҳону муаррихони асрҳои миёна, таҳқиқоти олимону муҳаққиқони русу узбек, араб, аврупоӣ, амрикоӣ ва дастовардҳои илмии таърихшиносони ватанӣ таъя мекунад. Мавзӯи таҳқиқот аз таҳлили маводу манбаҳои таърихии форсию арабӣ ва осори муҳаққиқони муосири ватанию хориҷӣ марбут буда ва рафти вазъи сиёсӣ, иқтисодӣ ва фарҳангии Мовароуннаҳру Хуросонро дар асоси вазифаҳои бамиёнгӯзошта, ки усулҳои шаффофият, таърихият ва мушаххасотро ба назар гирифтаанд, дар бар мегирад.

Аҳамияти илмию амалии таҳқиқоти мазкур дар он зоҳир меёбад, ки дар асоси таҳлилҳо ва таҳқиқҳо вазъи сиёсӣ, иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва фарҳангии Мовароуннаҳру Хуросон муайян шудааст. Омӯзиши таҳқиқоти мазкур ҳамчун мавзӯи муҳимми таърихӣ, на танҳо аҳамияти илмиву амалӣ дорад, балки муайян кардани ҳодисаҳои таҳқиқнашуда ва норавшани таърихи асрҳои миёнаи халқи тоҷик, ҳамчунин барои насли имрӯз ва ояндаи миллат аз манфиат ҳолӣ нахоҳад буд.

Аҳамияти дигари амалии рисолаи мазкур дар он дида мешавад, ки аз аҳволу осори олимони барҷастаи асрҳои миёнаи Мовароуннаҳру Хуросон ва нақши онҳо дар ташаккул ва инкишофи илм иттилоӣ қобили

таваҷҷуҳ дода шудааст. Натиҷаи таҳқиқро метавон ҳангоми омӯзиши таърихи асрҳои XIV-XV, таҳқиқи минбаъдаи таърихи Мовароуннаҳру Хуросони давраи мазкур, таҳияи қорҳои илмӣ, роҷеъ ба масъалаҳои муҳими таърихӣ ва фарҳанги халқи тоҷик ва мардумони ҳамҷавор, мурағаб сохтани барномаҳо, таҳияи воситаҳои таълимӣ ва таълими методӣ барои кӯмак ба омӯзгорон ва донишҷӯёни муассисаҳои олий, таҳияи қорҳои махсус оид ба ҳаводиси таърихӣ нимаи дуҷуми асри XIV ва асри XV мавриди истифода қарор дод.

Мутобиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ. Мавзӯи таҳқиқот бо шиносномаи ихтисоси 07.00.09-таърихнигорӣ, маъхазшиносӣ ва методҳои таҳқиқоти таърихӣ пурра мувофиқат менамояд.

Саҳми шахсии доғталаби дарёғти дарачаи илмӣ дар таҳқиқ. Интиҳоб ва бандубасти илмӣ мавзӯ дар мувофиқа бо мушовирони илмӣ сурағ гирифта, саҳми доғталаб дар муайян намудани ҳадағҳои асосӣ, қорқарди мавод, тағлилу баррасӣ ва ҳулосабарориҳои илмӣ мавзӯи интиҳобшуда зоғир меғардад. Таҳқиқ бевосита аз қониби доғталаб ба анҷом расонида шуда, он дар илми таърихнигории тоҷик таҳқиқи қадид ва дорони муғрамияти ҳос мебошад. Дар рағти таҳқиқ масъалаҳои муҳими мавриди таҳқиқ қарордода, аз қумла, вағзи сиёсӣ, иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва фарҳангии Мовароуннаҳру Хуросони нимаи дуҷуми асри XIV-XV то андозае ҳаллу фағл гардидааст.

Натиҷаҳои таҳқиқот. Натиҷаи муҳими диссертатсия дар он аст, ки бори наҳуст масъалаи мазкур дар асоси далелҳои таърихӣ ва илмӣ тағлил гардида, дар сурағи ҳағмин таҳқиқот шағли муқаммалу мушағхасро пайдо қардааст. Диссертатсияи Муғрозода Ағмағхон Амроғхон соғтори мунағзам, пайдарҳағм ва мантиқӣ доғта, бо нағғониҳо ва ҳулосаҳои илмӣ мувофиқат меқунад. Диссертатсия қори муғтақилона анҷомдодаи муғллиф ҳисобида мешағвад. Мағзмуни автореғферат бо диссертатсия қомилан мувофиқ мебошад.

Мундариҷа ва мухтавои асосии диссертатсия дар 1 монография ва 26 мақолаи зерини нашрнамудаи муаллиф, ки аз онҳо 18 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таъб расидаанд, инъикос ёфтааст.

Монографияҳо ва мақолаҳои илмие, ки дар маҷаллаҳои тақризшавандаи

ҚОА-назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таъб расидаанд:

[1-М]. Муродзода А.А. «Таърихнигории таърихи сиёсии Мовароуннаҳру Хуросони солҳои 40-уми асри XIV ва асри XV. Душанбе, 2025.-235с.

[2-М]. Муродов, А.А., Табибиён, Ҳ. Боғҳои Темурӣ ва меъморӣ он [Матн] / А.А. Муродов., Ҳ. Табибиён//Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ.-2013.-№1 (50).-С.128-132.

[3-М]. Муродов, А.А. Инъикоси баъзе паҳлуҳои таърихи хонадони Темуриён дар «Мунтахаб-ут-таворих»-и Муҳаммад Ҳакимхон [Матн] / А.А. Муродов//Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ.-2014.-№6 (61).-С.74-76.

[4-М]. Муродов, А.А. Баъзе ҷузъиёти шахсияти Темурланг дар осори Садриддин Айнӣ [Матн] / А.А. Муродов//Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ.-2015.-№1 (62-1).-С.43-46.

[5-М]. Муродов, А.А. Ҷаҳолати дахштангези Темурланг аз нигоҳи Фома Метсопски [Матн] / А.А. Муродов//Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ.-2015.-№ 6 (67).-С.260-263.

[6-М]. Муродзода, А.А. Инъикоси давраи Темур ва Темуриён дар «Таърихи мухтасари халқи тоҷик»-и Бобочон Ғафуров [Матн] / А.А. Муродзода//Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ.-2020.-№6 (89).-С.262-268.

[7-М]. Муродзода, А.А. Инъикоси вазъи сиёсии Хатлон дар «Зафарнома»-и Низомуддини Шомӣ [Матн] / А.А. Муродзода//Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ.-2020.-№5 (88).-С.266-270.

[8-М]. Муродзода, А.А. Инъикоси чунбиши Сарбадорони Самарканд дар «Тоҷикон»-и академик Бобочон Ғафуров [Матн] / А.А. Муродзода // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ.-2020.-№3 (86).-С.242-245.

[9-М]. Муродзода, А.А. Фавти Темурланг ва талошҳои Халил султон барои ҳокимият [Матн] / А.А. Муродзода // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ.-2021.-№2 (91).-С.284-288.

[10-М]. Муродзода, А.А. Ваҳшониятҳои дахшатангези Темурланг аз нигоҳи Ибни Арабшоҳ [Матн] / А.А. Муродзода // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ.-2022.-№5 (100).-С.340-345.

[11-М]. Муродзода, А.А. Инъикоси баъзе масоили таърихи давлати Темуриён дар «Таърихи Рашидӣ»-и Мирзомухаммад Ҳайдари Дуғлот [Матн] / А.А. Муродзода // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ.-2022.-№2 (97).-С.343-347.

[12-М]. Муродзода, А.А. Инъикоси баъзе ҷузъиёти хонадони Темуриён дар асари «Сафар ба Самарқанд ба дарбори Темур»-и Клавихо [Матн] / А.А. Муродзода // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ.-2022.-№3 (98).-С.350-355.

[13-М]. Муродзода, А.А. Инъикоси вазъи сиёсии Ҳироти аҳди Темур ва Темуриён дар «Равзоту-л-чаннот фӣ авсофи мадинати Ҳирот»-и Мухаммад Исфизорӣ [Матн] / А.А. Муродзода // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ.-2022.-№4 (99).-С.270-278.

[14-М]. Муродзода, А.А. Инъикоси баъзе ҷузъиёти Темур ва Темуриён дар «Тазкирату-ш-шуаро»-и Давлатшоҳи Самарқандӣ [Матн] / А.А. Муродзода // Маҷаллаи илмию сиёсии «Идоракунии давлатӣ» №1 (60) 2023.-С.266-274.

[15-М]. Муродзода, А.А. Инъикоси лашкаркашии Улуғбек ба Хуросон дар «Матлаъ-ус-саъдайн ва маҷмаъ-ул-бахрайн»-и Абдураззоқи Самарқандӣ [Матн] / А.А. Муродзода // Паёми Донишгоҳи забонҳо №1 (49) 2023.-С.230-237.

[16-М]. Муродзода, А.А. Инъикоси шӯриши Сарбадорони Самарқанд дар сарчашмаҳои таърихии аҳди Темуриён [Матн] / А.А. Муродзода//Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ.-2023.-№8 (103).-С.201-207.

[17-М]. Муродзода, А.А. Ҳукумати Муизуддин Хусайни Курт дар Хуросон аз рӯи асари «Зубдату-т-таворих»-и Ҳофизи Абрӯ [Матн] / А.А. Муродзода//Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ.-2023.-С.186-192.

[18-М]. Муродзода, А.А. Ҳукумати султон Абусаид дар Мовароуннахру Хуросон аз рӯи ахбори Абдураззоки Самарқандӣ [Матн] / А.А. Муродзода //Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ.-2023.-№6 (101).-С.217-222.

[19-М]. Муродзода, А.А. Шӯриши Сарбадорони Самарқанд аз нигоҳи академик В.В. Бартолд [Матн] / А.А. Муродзода//Маҷаллаи илмию сиёсии «Идоракунии давлатӣ» №2 (61) 2023.-С.287-294.

[20-М]. Муродзода, А.А. Ахбори Иоганн Шилтбергер дар бораи ваҳшониятҳои Темурланг [Матн] / А.А. Муродзода//Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ.-2023.-№7 (102).-С.209-214.

[21-М]. Муродзода, А.А. Нақши Нарзулло Маҳмудов дар баррасии масоили иқтисодии асрҳои XIV-XV-и Мовароуннахру Хуросон [Матн] / А.А. Муродзода//Фурӯғи илм.-2024.-№ 2 (2).-С.204-215.

Ш. Мақолаҳои илмие, ки дар маҷаллаҳои дигар ҷоп шудаанд:

[22-М]. Муродзода, А.А. Фасеҳи Хавофӣ ва “Мучмалу-т-таворих”-и ӯ [Матн] / А.А. Муродзода//Маҷмӯи мақолаҳои конференсияи илмӣ-назариявии байналмилалӣ бахшида ба 1050 солагии Абурайҳони Берунӣ дар мавзӯи “Абурайҳон Берунӣ-алломаи машриқзамин”. Душанбе, ДДОТ ба номи С.Айнӣ, 20 майи соли 2023.-С.90-98.

[23-М]. Муродзода, А.А. Инъикоси лашкаркашиҳои Темур ба Хуросон дар сарчашмаҳои таърихии аҳди Темуриён [Матн] / А.А. Муродзода//Маҷмӯи конференсияи илмӣ-назариявии байналмилалӣ дар мавзӯи “Ҷойгоҳи Сосониён дар таърих ва тамаддуни умумиҷаҳонӣ”

бахшида ба 1800-солагии таъсисёбии давлати Сосониён, Душанбе: ДДОТ ба номи С.Айнӣ, 26 апрели соли 2024.-С.110-114.

[24-М]. Муродзода, А.А. Талошҳои Шохрух барои ба даст овардани Мовароуннахр [Матн] / А.А. Муродзода//Маводи конференсияи илмӣ-методии ҷумхуриявӣ бахшида ба 115-солагии Қаҳрамони Тоҷикистон, академик Бобоҷон Ғафуров дар мавзӯи “Масъалаҳои мубрами таълими таърих: мушкилот ва дурнамо дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, миёна ва олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон”. Душанбе, ДДОТ ба номи С.Айнӣ, 23 декабри соли 2023.-С.63-71.

[25-М]. Муродзода, А.А. Хатлон дар сарчашмаҳои таърихии давраи Темуриён [Матн] / А.А. Муродзода//Маҷмуи мақолаҳои конференсияи илмӣ-назариявии байналмилалӣ бахшида ба 2700-солагии шаҳри Кӯлоб дар мавзӯи “Аз таърихи шаҳри Кӯлоб”.-Душанбе, 2006.-С.53-57.

[26-М]. Муродзода, А.А. Шарафуддин Алии Яздӣ ва «Зафарнома»-и ӯ [Матн] / А.А. Муродзода//Маҷмуи мақолаҳои конференсияи ҷумхуриявии илмӣ-назариявӣ бахшида ба 115-солагии академик Бобоҷон Ғафуров дар мавзӯи “Бобоҷон Ғафуров-муаррифгари таърих ва тамаддуни тоҷикон”. Бохтар. ДДБ ба номи Н.Хисрав 16 декабри соли 2023.-С.333-339.

Қарор қабул карда шуд:

1.Диссертатсияи Муродзода Аҳмадхон Амроҳон дар мавзӯи “Таърихнигории таърихи Мовароуннахру Хуросони нимаи дуюми асри XIV ва асри XV” барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои таърих аз рӯйи ихтисоси 07.00.09-таърихнигорӣ, маъхазшиносӣ ва методҳои таҳқиқоти таърихӣ таҳқиқоти илмии анҷомёфта ҳисобида шуда, он ба талаботи муқарраргардидаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба дарёфти дараҷаҳои илмӣ комилан ҷавобгӯ мебошад.

2. Диссертатсияи Муродзода Аҳмадхон Амрохон дар мавзуи “Таърихнигории таърихи Мовароуннахру Хуросони нимаи дуюми асри XIV ва асри XV” барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои таърих аз рӯйи ихтисоси 07.00.09-таърихнигорӣ, маъхазшиносӣ ва методҳои таҳқиқоти таърихӣ ба ҳимояи кушод дар Шурои диссертатсионии 6 Д. КОА-024-и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон пешниҳод карда шавад.

Хулоса дар ҷаласаи шуъбаи таърихи қадим, асрҳои миёна ва нави Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи А. Дониши АМИТ аз 4-уми марти соли 2025 таҳти № 3 қабул гардид.

Дар ҷаласа иштирок доштанд: 13 нафар.

Натиҷаи овоздиҳӣ:

тарафдор - 13 нафар;

зид - нест;

бетараф - нест.

**Мудири шуъбаи таърихи қадим,
асрҳои миёна ва нави Институти
таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии
ба номи А. Дониши АМИТ,
доктори илмҳои таърих, профессор**

Х. Камол

**Котиби маҷлис
лаборанти калони шуъбаи таърихи қадим,
асрҳои миёна ва нави Институт**

М. Тоҷиева

Нишонӣ: 734025, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 33, Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи А. Дониши АМИТ. Тел: 221-37-42; E-mail: itajt51@mail.ru, site: www.institute-history.tj

**Имзои Ҳ. Камол ва М. Тоҷиеваро
тасдиқ менамоем:
Нозирӣ Шуъбаи кадрҳо**

Ғайзуллоева Ғ.